

Georgian A: literature – Higher level – Paper 1
Géorgien A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Georgiano A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Wednesday 4 May 2016 (afternoon)

Mercredi 4 mai 2016 (après-midi)

Miércoles 4 de mayo de 2016 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

დანერეთ ერთ-ერთი ტექსტის ლიტერატურული კომენტარი:

1.

მწერალთა ყრილობა ჯერ არ დამთავრებულიყო, დღის წესრიგის თითქმის ყველა საკითხი ამოენურათ, მაგრამ 24 თებერვლისათვის მაინც შემოენახათ რაღაც. დასაშლელად მზად იყვნენ, როცა ერთმა ახალგაზრდა კომუნისტმა პოეტმა დამსწრეებს აცნობა: ხვალ საქართველოს გასაბჭოების დღეა და ტფილისის საბჭო

5 მწერალთა დელეგაციის მილოცვას მოელისო, მთელს დარბაზს შემფოთებისა და განბილების ტალღამ გადაუარა ერთბაშად. ყველასათვის ცხადი გახდა, რატომ განელეს ყრილობა 24-მდე. ქართველი მწერლები ლოიალურად იყვნენ განწყობილი საბჭოების მიმართ, ეს ლოიალობა ყრილობაზეც საკმარისად დადასტურდა, მაგრამ 25 თებერვალი არ უყვარდათ. საქართველო გასაბჭოვდა არა შინაგანი

10 გასაბჭოებით, არამედ (და ეს განასხვავებდა რუსეთისაგან) ძალდატანებით: ბოლშევიკური მე-11 არმიის მიერ. დამარცხებულმა საქართველომ საბჭოთა სისტემა მიიღო.

ახლა ყველა მოღუშული იდგა და უხალისოდ იცდიდა. დელეგაციაში ყველაზე გამორჩეული მწერლები უნდა შეეყვანათ. ვინც ასეთთა რიცხვს არ ეკუთვნოდა, ამ

15 ნუთს ძალიან ხარობდა. არჩეულთა შორის მოხვდა თამაზიც.

დელეგაცია ოპერის თეატრისაკენ წავიდა, სადაც საზეიმო სხდომა იმართებოდა. დადამბლავებულებით დგამდნენ ნაბიჯებს, თეატრს მიუახლოვდნენ, ამასობაში ცნობა მოვიდა, ერთ ლოჟაში სტუმრები – უცხოელი ჟურნალისტები – სხედან და სასურველია, რომელიმე დელეგატი მათ უცხო ენაზე მიესალმოსო. ვინც უცხო

20 ენები არ იცოდა, შვებით ამოისუნთქა და უფრო თამამად ალაპარაკდა, ყველამ თამაზი დაასახელა, რადგან ყველაზე უკეთ იცოდა ფრანგული. თამაზი იძულებული შეიქნა დათანხმებულიყო.

უეცრად გაისმა: „ახლა სხდომას მიესალმება ქართველ მწერალთა დელეგაცია“. დელეგატები სცენაზე გამოჩნდნენ. გაუგონარმა ტაშმა იქუხა. მასებს გაუხარდათ,

25 რომ ეს განზე გამდგარი მწერლობა ბოლოს და ბოლოს მაინც მოვიდა მათთან. თამაზი ჯერ ფრანგულად მიესალმა სტუმრებს, ტაშიც დაუკრეს, შემდეგ ძალა მოემატა, ქართულზე გადავიდა. ახლა მეტი დამაჯერებლობა შეიძინა მისმა სიტყვამ. არ სურდა საქართველოს გასაბჭოებას შეხებოდა; ეს რომ შესამჩნევი არ გამხდარიყო, ევროპელი სტუმრების მისალმება სასწრაფოდ კაპიტალისტურ,

30 დაძაბუნებულ სამყაროზე თავდასხმისათვის გამოიყენა. სიტყვამ უცნაურად გაიტაცა, ისე შორს წავიდა, მსოფლიოს განახლებისათვის „სისხლის გამოშვებაც“ კი საჭიროდ ჩათვალა. ვნებით დამთვრალი თამაზი მედიდურად უახლოვდებოდა უფსკრულს. საზღვრები წაშლილიყო...

მთელი დარბაზი ერთი არაადამიანური თვალი იყო ახლა, ერთი მძვინვარე

35 ტვინი, ერთი გავარვარებული ნერვი. თამაზს ტანში ქარიშხალმა დაუარა, შიგანი აერიო. ერთბაშად დაღლილობა და სიცარიელე იგრძნო. ბევრი მოაჯადოვა მისმა სიტყვამ, მაგრამ თვითონ ისეთი გრძნობა ჰქონდა, თითქოს გველი გადაეყლაპოს, გული ერეოდა. მარტო დარჩენა ზარავდა. თამაზი შინ წავიდა, ფეხებს ძლივს მიათრევდა. არასოდეს დამთვრალა ასე. ბოლოს მიაღწია ბინას. დანვა თუ არა,

40 თავბრუ დაესხა, საშინლად ასტკივდა თავი. სადღაც იდუმალ კუნჭულში მისი დაპატარავებული გონება სიცოცხლის გამო სირცხვილს განიცდიდა.

- დილით თამაზი ადგა ქანცგამოლეული, დათრგუნული. გაზეთებში მთელი მისი გამოსვლა გადმოეხეჭდათ, ზოგი ადგილი უფრო გაემკვებებინათ. კორესპონდენტს სიტყვასიტყვით გაეგო მისი ნათქვამი „სისხლის გამოშვება“.
- 45 პრესას არ უყვარს მეტაფორები. თამაზმა წაიკითხა სიტყვა, გუნება გაუფუჭდა. გადანყვიტა კინოატელიეში ნასულიყო სამუშაოდ. ერთ-ერთ მოსახვევში ბიძინა შემოხვდა, თორმეტი წლის ბიჭი, მისი პატარა მეგობარი.
- გამარჯობა, ბიძინა, – თავი დაუქნია პატარას. ბიჭი მოიღუშა, უკან დაიხია.
 - რა მოგივიდა!, – გაკვირვებით ჰკითხა თამაზმა. ბიჭს არც ახლა უპასუხია,
- 50 მარჯვენა ნეკზე იკბინა მხოლოდ.
- რა მოხდა?, – არ მოეშვა თამაზი.
- ბიჭს ოდნავ გაეხსნა მოღუშული სახე, მაგრამ უეცრად ცრემლები მოადგა თვალებზე. სასწრაფოდ სირბილით გაშორდა.
- ბიძინა, ბიძინა, ბიძინა, – ყვიროდა თამაზი.
- 55 ბიძინას არ მოუხედია. ახლა ცხადი გახდა თამაზისთვის: ბიჭის სახლშიც იღებენ გაზეთს; ბიძინამ, რომლის მამაც ორი კვირის წინ სიკვდილით დასაჯეს, ჩანს, თამაზის სიტყვა წაიკითხა – „სისხლის გამოშვება“ ლახვარივით მოხვდებოდა მის გულს. ახლა თვითონ თამაზს ჩაუდგა ცრემლი თვალებში. ბიჭს რომ სცოდნოდა, რა ტკივილი გუბდებოდა თამაზის მკერდში! ვინ მიხვდებოდა ამ ტკივილს? ბიჭიც კი ვერა.
- 60 თამაზი სიცოცხლეს წყევლიდა.

გრიგოლ რობაქიძე, ნაწერები “ჩაკლული სული” (2012)

2.

ლექსი მენყერი

მე არ ვწერ ლექსებს... ლექსი თვითონ მწერს,
ჩემი სიცოცხლე ამ ლექსს თან ახლავს.
ლექსს მე ვუნოდებ მოვარდნილ მენყერს,
რომ გაგიტანს და ცოცხლად დაგმარხავს.

5 მე დავიბადე აპრილის თვეში
გაშლილ ვაშლების ყვავილებიდან,
მანვიმს სითეთრე და წვიმის თქეში
მოდის ცრემლებად ჩემ თვალებიდან.

10 აქედან ვიცი, მე რომ მოვკვდები,
ამ ლექსს რომ ვამბობ – ესეც დარჩება.
ერთ პოეტს მაინც გულზე მოხვდება
და ეს ეყოფა გამოსარჩლებათ.

15 იტყვიან ასე: იყო სანყალი,
ორპირის ფშანზე გაზრდილი ბიჭი,
ლექსები იყო მისი საგზალი,
არ მოუცვლია ერთი ნაბიჯი...

20 და აწვალედა მას სიკვდილამდე
ქართული მზე და ქართული მიწა,
ბედნიერებას მას უმაღავდნენ,
ბედნიერება მან ლექსებს მისცა.

მე არ ვწერ ლექსებს – ლექსი თვითონ მწერს,
ჩემი სიცოცხლე ამ ლექსს თან ახლავს.
ლექსს მე ვუნოდებ მოვარდნილ მენყერს,
რომ გაგიტანს და ცოცხლად დაგმარხავს.

ტიციან ტაბიძე, 100 ლექსი (2005)